

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS ĮMONIŲ JURBARKO, RASEINIŲ, ŠILUTĖS IR TAURAGĖS MIŠKŲ
URĖDIJŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ PATVIRTINIMO

2016 m. *balandžio 14* Nr. *D1-254*
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugšėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 22 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamus:
 - 1.1. valstybės įmonės Jurbarko miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
 - 1.2. valstybės įmonės Raseinių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
 - 1.3. valstybės įmonės Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;
 - 1.4. valstybės įmonės Tauragės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą.
2. N u s t a t a u, kad:
 - 2.1. šis įsakymas be priedų skelbiamas Teisės aktų registre;
 - 2.2. šiuo įsakymu patvirtinti vidinės miškotvarkos projektai galioja iki 2025 m. gruodžio 31 d.;
 - 2.3. valstybės įmonių Jurbarko, Raseinių, Šilutės ir Tauragės miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektų originalai saugomi Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriuje A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

VĮ ŠILUTĖS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SANTRAUKA

Vidinės miškotvarkos projektas yra miškų ūkio veiklos planas, rengiamas visoms valstybinių miškų valdytojŲ ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei ir skiriamas konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti. Jis turi užtikrinti nepertraukiamą miško išteklių ir miško žemės daugiataksių naudojimą, patenkinant socialines, ekonomines, ekologines, kultūrinės dabartinės ir ateinančių kartų reikmes.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Šilutės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems valstybinės reikšmės miškams, panaudojant 2014 metų valstybinės miškų sklypinės inventorizacijos duomenis. Valstybinė miško išteklių (sklypinė) inventorizacija, kurios tikslas – įvertinti miško valdos išteklius pagal kiekybinius ir kokybinius rodiklius, atlikta valstybės lėšomis visų nuosavybės formų miškuose, vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“.

Vidinės miškotvarkos projekto turinį valstybinei valdai sudaro: aiškinamasis raštas, taksoraštis (visų inventorizuotų miško sklypų aprašymai), suvestiniai miškų inventorizacijos duomenys, miško ūkinių priemonių projektavimo žiniaraščiai ir kartografinė medžiaga – miškų žemėlapiai (M 1: 10 000), medynų ir kiti tematiniai planai (M 1: 20 000), apžvalginiai žemėlapiai (M 1: 50 000). Taksoraščiai ir kartografinė medžiaga paruošta visų nuosavybės formų miškams, kuriuose atlikta valstybinė miškų inventorizacija. Visa parengta miškotvarkos medžiaga perduota užsakovui – VĮ Šilutės miškų urėdijai.

Pagal šį projektą bus tvarkomi, naudojami, atkuriami ir saugomi VĮ Šilutės miškų urėdijos miškai ateinančių dešimtmetį. VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas galioja dešimt metų nuo jo patvirtinimo Aplinkos ministerijoje datos.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos užsakymu, VĮ Šilutės miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje inventorizuota 55378 ha visų nuosavybės ir valdymo formų miškų, iš jų 34746 ha (62,8 %) patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų. Valstybinės reikšmės miškų plotai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr.1154 „Dėl valstybinės reikšmės miškų plotų patvirtinimo“.

Inventorizacijos metu nustatytos sklypų ribos, nustatytu tikslumu aprašyti (inventorizuoti) visi taksaciniai sklypai pagal augavietes, funkcinę paskirtį, medynų rodiklius ir duomenų bazių reikalavimus.

Parengti duomenys apie VĮ Šilutės miškų urėdijos (valdos) miško išteklius, jų našumą bei produktyvumą, funkcinę, erdvinę, amžius ir rūšinę struktūrą, miško įrenginius ir techninį aprūpinimą, saugomas teritorijas, Raudonosios knygos objektų (lizdavičių, gyvūnų, augalų) radavietes, kertines miško buveines, gamtos ir kultūros vertybes, rekreacinius objektus bei įrenginius, vykdytas ūkines priemones.

Miškų urėdijos teritorijos miškai suskirstyti į vienuolika girininkijų (Pėžaičių, Kintų Švėkšnos, Stemplių, Norkaičių, Šiaudėnų, Šilutės, Vainuto, Pagėgių, Rambyno, Žemaitkiemio). Vidutinis girininkijos plotas – 5034 ha, valstybinės reikšmės miškų – 3161 ha. Vidutinis kvartalo plotas – 36,8 ha, valstybinės reikšmės miškų – 34,1 ha, taksacinio sklypo – 1,5 ha. VĮ Šilutės miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškai (miško žemė) yra išsidėstę Šilutės (74,7 %), Klaipėdos (12,0 %) rajonų ir Pagėgių (13,3 %) savivaldybių teritorijose. VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijos miškingumas – 24,9 %.

Bendras konservacinės apsaugos prioriteto ir kompleksinių saugomų teritorijų miškų plotas (miško žemė), įvertinant teritorijų persidengimą, miškų urėdijoje – 21210 ha, o kartu su miškais, kuriuose apribotas ūkinis režimas – 28310 ha. Valstybinės reikšmės miškuose minėtos saugomos teritorijos užima 17749 ha, arba sudaro 56 % miško žemės ploto.

VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijoje išskirti 2 valstybiniai parkai (Nemuno deltos ir Rambyno regioniniai), Vainuto miškų biosferos poligonas ir 19 valstybinių draustinių ar jų dalių (Kintų, Norkaičių ir Šiaudėnų botaniniai, Meškinės pedologinis, Senosios Rusnės ornitologinis, Svencelės pievų botaninis-zoologinis, Jūros, Minijos ir Veiviržo ichtiologiniai, Pleinės ir Svencelės

telmologiniai, Jonišio miško ąžuolo, Kadagynės miško ąžuolo, Mikytų miško beržo, Parubežės miško pušies ir Šilgalių miško pušies genetiniai, Graumenos hidrografinis, Stemplių ir Veiviržo kraštovaizdžio). Taip pat Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos: 7-ios paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir 12 buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST). Bendras PAST miškų teritorijų plotas VĮ Šilutės miškų urėdijoje siekia 16532 ha, iš jų 14237 ha – valstybinės reikšmės miškuose (12738 ha – miško žemė). Bendras BAST miškų plotas – 12252 ha, iš jų 10496 ha – valstybinės reikšmės miškuose (7950 ha – miško žemė).

Miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose suskaičiuojami 27 valstybės saugomi objektai, įrašyti į Kultūros vertybių registrą. Be paminėtų saugomų teritorijų, svarbią reikšmę turi sklypai su Raudonosios knygos augalų rūšių radavietėmis (108 skl.), paukščių perimvietėmis (4 skl.), lizdavietėmis (70 vnt.), lizdavičių apsaugos zonomis, kertinėmis miško buveinėmis (73 skl. – 185,2 ha), potencialiomis kertinėmis miško buveinėmis (32 skl. – 91,6 ha), ekologiniu požiūriu vertingais miško sklypais (3549 ha), miško sklypai su pavieniais senmedžiais (291 skl.), miško sklypai, saugomi pagal FSC (Forest Stewardship Council) reikalavimus (1934 ha).

VĮ Šilutės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 23 vnt. (84,3 ha) miško sėklininkystės objektų, įrašytų į Lietuvos miško sėklinės bazės sąvadą.

VĮ Šilutės miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų rodikliai

Miškai miškų grupėms ir pogrupiams priskirti vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo reikalavimais, Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašu ir Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1171 „Dėl miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“.

VĮ Šilutės miškų urėdijos miškai į miškų grupes ir pogrupius suskirstyti vadovaujantis Klaipėdos, Šilutės rajonų ir Pagėgių savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms sąrašais ir schemomis, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1651 „Dėl Alytaus, Klaipėdos, Marijampolės, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus apskričių miškų priskyrimo miškų grupėms“.

Rezervatiniai (I gr.) miškai (miško žemė) – miškai paliekami natūraliai augti sudaro 1,7 % (545 ha). Ekosistemų apsaugos (IIA gr.) miškai, kuriuose ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus sudaro 18,6 % (5882 ha), rekreaciniai (IIB gr.) miškai, kuriuose ūkininkavimo tikslas – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką – 2,3 % (739 ha) miško žemės ploto. Apsauginiai (III gr.) miškai, kuriuose formuojami produktyvūs medynai, galintys atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas, užima 15,6 % (4943 ha), ūkiniai (IVA gr.) – normalaus kirtimo amžiaus miškai, kuriuose, laikantis aplinkosaugos reikalavimų formuojami produktyvūs medynai, nepertraukiamai tiekiantys medieną – 61,8 % (19559 ha) miško žemės. Kiekvienos miškų grupės miškams nustatytas ne tik ūkininkavimo tikslas, bet ir ūkinis režimas. Pagal funkcinę miško paskirtį miškai priskirti atitinkamiems pogrupiams.

Bendras žemės plotas suskirstytas žemės naudmenomis vadovaujantis Žemės įstatymu, o miško žemė suskirstyta į naudmenas pagal Miškų įstatymą. Miško žemė užima 31668 ha (91,1 %). Medynai (29092 ha) dengia 91,9 % miško žemės. Dirbtinai atkurti ir įveisti medynai bei vykmečio želdiniai sudaro 43,6 % medynų ploto. Neapaugusi mišku miško žemė užima 1207 ha (3,8 % miško žemės ploto), iš jos kirtavietės – 652 ha (2,1 %).

Ne miško žemė užima 3098 ha (8,9 %) plotą, iš jos pelkės – 2595 ha (7,5 %), vandenys – 378 ha (1,1 %), keliai ir užstatyta žemė, kita žemė (trasos, nenaudojama, pažeista) – 125 ha (0,3 %).

Didesniojoje miškų dalyje – 19089 ha (65,6 %) plote – vyrauja spygliuočių medynai, iš jų 34,2 % sudaro pušynai, 31,4 % – eglynai. Minkštųjų lapuočių medynai užima 9224 ha, arba sudaro 31,7 %, iš jų 16,8 % – beržynai, 12,2 % – juodalksnynai, 1,2 % – baltalksnynai, 1,0 % – drebulynai. Kietųjų lapuočių medynai užima 779 ha (2,7 %), iš jų ąžuolynai – 2,5 %.

Bendras medynų tūris – 6971,2 tūkst. m³ medienos. Vidutinis (visų) medynų tūris 1 ha – 240 m³, brandžių – 340 m³, einamasis prieaugis – 7,33 m³/ha per metus. Vidutinis medynų skalsumas – 0,74, bonitetas – 1,4, amžius – 55 metai.

III ir IV miškų grupių medynai pagal plotą brandumo grupėmis pasiskirsto taip: jaunuolynai – 37,7 %, pusamžiai – 30,9 %, bręstantys – 9,6 % ir brandūs – 21,8 %.

VĮ Šilutės miškų urėdijos miškuose vyrauja laikinai perteklingo drėgnumo (L hidrotopas – 39,2 %) ir normalaus drėgnumo (N hidrotopas – 30,0%), derlingos (c trofotopas – 51,9 %) ir nederlingos (b trofotopas – 26,8 %) – svarbiausios eglynų ir pušynų augavietės. Miškuose dažniausiai aptinkami mėlyninis-kiškiakopūstinis (mox – 28 %), kiškiakopūstinis (ox – 16 %) ir brukninis-mėlyninis (vm – 14 %) miško tipai.

Pagal dirvožemio granulimetrinę sudėtį miškuose dominuoja lengvi mineraliniai dirvožemiai, sudarantys per 44 % ploto. Dvinariai (lengvi ant sunkių) mineraliniai dirvožemiai urėdijos miškuose sudaro apie 25 %, organiniai – 22 % ploto.

Miško ūkinės veiklos 2005–2014 metais analizė

Miško ūkinė veikla (miškininkavimas) apima miško apsaugos, naudojimo, atkūrimo, ugdymo, melioracijos, medžioklėtvarkos ir kitus darbus. Projekte pateikti ir įvertinti medynų rodiklių kiekybiniai (ploto, bendro stiebų ir brandžių medynų tūrio, prieaugio ir kt.) ir kokybiniai (rūšinės sudėties, medynų sveikatingumo, stabilumo ir kt.) pokyčiai dėl projektuotų ir valdytojo iniciatyva įvykdytų miško ūkinių priemonių bei ekonominiai veiklos rezultatai.

Pagal 2004 m. miškotvarkos projektą (valstybinės reikšmės miškams) buvo numatyta kasmet iškirsti po 106,1 tūkst. m³ likvidinės medienos. Nustatytais pagrindiniais kirtimais paruošta mediena turėjo sudaryti apie 72 %, ugdomaisiais – 13 %, sanitariniais – per 14 %, specialiaisiais – apie 1 %. Pagrindiniais kirtimais paruošta spygliuočių mediena turėjo sudaryti daugiau kaip 66 %, minkštųjų lapuočių – per 34 %, iš jos drebulių ir baltalksnių – daugiau kaip 4 %. Neplynaisiais (atvejinais, atrankiniais) pagrindiniais kirtimais projektuota iškirsti per 13 % viso pagrindiniais kirtimais iškertamo medienos kiekio ir apie 26 % pagrindiniais kirtimais kertamų medynų ploto. Pagrindiniais kirtimais iš 1 ha mišku apaugusio ploto projektuota iškirsti po 2,7 m³, o visų rūšių kirtimais – po 3,8 m³ likvidinės medienos. Visų rūšių kirtimais projektuota iškirsti apie 71 % einamojo prieaugio (nuo stiebų su žieve medienos).

Per projekto galiojimo laikotarpį (2005–2014 m.) pagrindinių miško kirtimų metinė biržė pagal medienos tūrį iškiršta 80 %, ugdomųjų – 70 %, sanitarinių – daugiau kaip 123 %, specialiųjų – 35 % projektuotos. Bendra kirtimų apimtis pagal iškirštą likvidinę medieną įvykdyta apie 84 % projektuotos. Pagrindiniais kirtimais iš vieno hektaro medynų iškiršta 2,1 m³, o visų rūšių kirtimais – 3,1 m³ likvidinės medienos. Visų rūšių kirtimais iškiršta 65 % einamojo prieaugio (nuo stiebų su žieve medienos). Atskiriems vykmečio metams miško naudojimo apimtis buvo peržiūrima ir tvirtinama Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymais. Patvirtinta vidutinė metinė apimtis vidutiniškai apie 16 % mažesnė nei projektuota. Patvirtintos naudojimo apimtys buvo laikomasi.

Neplynuosius pagrindinius (atvejinius, atrankinius) kirtimus VĮ miškų urėdija įvykdė. Pagal kertamų medynų plotą šie kirtimai sudarė apie 27 %, o iškirštą medieną – apie 13 %. Didėja ir šių kirtimų efektyvumas. Po atvejinių kirtimų paskutiniųjų atvejų apie 97 % ploto susiformavo nauji savaiminės kilmės medynai, vadinasi – kirtimų tikslas pasiektas.

Miškotvarkos numatyta bendra ugdomųjų kirtimų apimtis pagal šiais kirtimais aprėpiamą plotą įvykdyta per 92 % (jaunuolynų ugdymo, tuomet šviesinimų ir valymų – apie 104 %, retinimo – apie 95 %, einamųjų – per 90 %). Miško ugdomieji kirtimai atliekami laiku ir kokybiškai. Miškotvarkos lauko darbų metu įvertinta 3399 ha (per penkerius paskutinius metus) ugdytų medynų ugdymo kokybė (patenkinamai, nepatenkinamai). Patenkinamai įvertinta per 98 % ugdyto medynų ploto. Nepatenkinamai atlikti ugdomieji kirtimai tesudaro apie 2 %. 2014 m. inventorizuotas mažas (per 4 %) nedelsiant ugdytinų medynų plotas. Tai iš dalies rodo, kad ugdomieji kirtimai yra atliekami laiku ir yra tinkamo intensyvumo. Po laiku ir kokybiškai atliktų jaunuolynų ugdymo

kirtimų (per 52 %, retinimo – daugiau kaip 46 % ploto) tikslinės medžių rūšys, įeinančios į medynų rūšinę sudėtį, sudaro 60 proc. (6 koeficientus) ir daugiau, t. y. pagerėjo medynų rūšinė sudėtis.

Želdinant atkurta per 62 % (projektuota – per 78 %) biržių, miškas savaime atsikūrė daugiau kaip 11 proc. buvusių kirtaviečių. Miško želdinimu atkurtuose plotuose vyrauja želdintos medžių rūšys, sudarančios daugiau kaip 99 % ploto. Iš 274 ha mišku savaime atsikūrusių kirtaviečių, apie 93 % ploto atžėlė minkštaisiais lapuočiais, daugiausia (apie 87 %) juodalksnynais ir beržynais, ir tik apie 6 % – drebulynais ir baltalksnynais. Žėlimą šiomis rūšimis lėmė augavietės (derlingumas, užmirkimas ir pelkėtumas).

Miškotvarkos metu inventorizuota 1248 ha paskutiniojo vykmečio želdinių. Pagal želdinių būklę (kokybę) geri želdiniai sudaro – 80,8 proc., patenkinami – 18,9 %, blogi – 0,3 %. Mišrūs spygliuočių-lapuočių ar lapuočių-spygliuočių želdiniai sudaro apie 41 %.

Svarbesni miškininkavimo rezultatai, miško rodiklių pokyčiai ir išvados:

- dėl bendrosios miškų ūkio politikos ir konkrečios VĮ Šilutės miškų urėdijos veiklos, per vykmetį reikšmingai – 480 ha – 1,5 % – padidėjo miško žemės plotas (medynų – 114 ha – 0,4 %), atitinkamai sumažėjo nenaudojamų žemės ūkio naudmenų, kitų ne miško žemės plotų;
- VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijos miškingumas padidėjo nuo 24,6 % (2004 m.) iki 24,9 % (2014 m.);
- stabili VĮ Šilutės miškų urėdijos medynų rūšinė sudėtis su pastebima spygliuočių ploto dalies didėjimo tendencija. Dėl naujų miškų įveisimo, lapuočių kirtaviečių atkūrimo eglėmis ir ąžuolais, ugdomųjų kirtimų įtakos, per 4 % padidėjo VĮ miškų urėdijos eglynų ir apie 14 % ąžuolynų, vienu vertingiausių medynų, plotai. Tačiau dėl tebesitęsiančios uosių džiūties, miškų urėdijos miškuose teliko tik apie 10 % buvusių uosynų;
- artima optimaliai III-IV miškų grupių medynų amžiaus klasių struktūra. Apie 5 % padidėjo jaunuolynų plotas ir per 1 % – brandžių medynų plotai, daugiau kaip 3 % sumažėjo buvęs didokas pusamžių medynų plotas;
- vidutinis medynų amžius, labiausiai priklausantis nuo pagrindinių kirtimų intensyvumo ir miškų įveisimo apimtys, VĮ miškų urėdijos miškuose išliko stabilus;
- didėja medynų našumas. Dėl didelio medienos prieaugio, sąlygojamo rūšinės sudėties ir tankumo reguliavimo ugdomųjų kirtimų amžiuje, saikingų sanitarinių kirtimų ir objektyvesnės apskaitos, 1 ha nustatytas 30 m³ didesnis vidutinis stiebų medienos su žieve tūris. Brandžių medynų tūrio didėjimo tempas buvo dar spartesnis. Brandžių medynų tūris 1 ha – vienas svarbesnių miškininkavimo kokybės rodiklių – 2014 m. nustatytas 35 m³ didesnis nei 2004 m. (padidėjo nuo 305 m³/ha iki 340 m³/ha). Bendras medynų tūris per vykmetį padidėjo 951,3 tūkst. m³. Tai rodo, kad dabartinė medynų formavimo sistema užtikrina pakankamą medynų tvarumą ir tūrio prieaugio kaupimą brandai;
- kasmet VĮ miškų urėdijos miškų hektare priauga 7,33 m³ stiebų (su žieve) medienos. Didžiausių medžių stiebų tūrio prieaugiu urėdijos miškuose pasižymi eglynai ir drebulynai (po 8,7 m³/ha) bei beržynai (7,3 m³/ha);
- pagerėjus želdinimo ir želdinių priežiūros darbų kokybei, žymiai pagerėjo vykmečio želdinių būklė: geri želdiniai sudaro apie 81 %, patenkinami – apie 19 %, blogi – nesudaro nei 1 % (2004 m. geri želdiniai sudarė per 29 %, patenkinami – daugiau kaip 65 %, blogi ir žuvę – apie 6 %);
- III-IV grupių miškuose yra susikaupęs 497 ha (2,2 %) perbrendusių medynų plotas, daugiausia beržynų (34 %), juodalksnynų (21 %) ir drebulynų (17 %), kurių tolimesnis laikymas dėl medienos kokybės blogėjimo, medynų tvarumo mažėjimo ir medienos tūrio prieaugio nuostolio yra netikslingas;
- gera miškų sanitarinė būklė, vykdytos sanitarinės apsaugos priemonės vertinamos teigiamai. II-IV grupių miškuose inventorizuoti sausuočiai ir virtėliai sudaro 0,3 % viso žalių medžių tūrio, arba 0,8 m³ medynų hektarui;
- toliau plėtojama miško sėklinė bazė. Per praėjusį dešimtmetį įveistos R kategorijos (kokybės reikalavimus atitinkančios) paprastosios eglės ir juodalksnio sėklinės plantacijos bei juodalksnio ir įvairių tuopų bandomieji želdiniai;

- VĮ Šilutės miškų urėdijos patikėjimo teise valdomuose miškuose vystoma rekreacinė infrastruktūra – įrengta viena stovyklavietė, 10 poilsiaviečių, 11 atokvėpio vietų, 3 pažintiniai takai ir kiti objektai. VĮ miškų urėdija aktyviai dalyvauja aplinkosaugos renginiuose, organizuoja miškasodžio talkas, globoja jaunuosius miško bičiulius;

- VĮ Šilutės miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 m., resertifikuoti 2008 ir 2013 m. Gautas FSC sertifikatas garantuoja, kad VĮ miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose miškininkaujama prisilaikant nacionalinių teisės aktų ir tarptautinių reikalavimų, išsaugojant ir gausinant miško išteklius visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, suderinus ekonomines, ekologines ir socialines miško funkcijas.

Didelis briedžių ir elnių tankumas praėjusio amžiaus VII-IX dešimtmečiais padarė didelę žalą pušų jaunuolynams, eglynams. Tai rodo mažas III-V amžiaus klasių pušynų plotas, sumažėjęs eglynų stabilumas, sumažėjusios neplnyjų kirtimų vykdymo galimybės (dėl pažeisto II eglų ardo). Esama briedžių ir tauriųjų elnių gausa sąlyginiais elniais (pagal preliminarų žvėrių skaičių) 3,1 karto viršija apskaičiuotą teritorijos talpą.

Miško ūkinių priemonių projektas ateinančiam dešimtmečiui

Ūkinių priemonių projektavimas vykdytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymu, Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, Miško kirtimų taisyklėmis, Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

Projektavimo tikslas yra parengti ir pagrįsti sprendimus dėl ilgalaikių valdos tikslų, kurie turi garantuoti visų miško funkcijų užtikrinimą bei tvarų ir subalansuotą miškų ūkį. Svarbiausi ilgalaikiai tikslai miško valdos mastu yra optimalios miško funkcinės struktūros, miško rūšinės sudėties, miško amžiaus ir erdvinės struktūros palaikymas, visų miško funkcijų užtikrinimas bei tvaraus ir subalansuoto miško ūkio garantavimas. Ūkinė veikla saugomose teritorijose projektuota griežtai laikantis visų šių veiklą reglamentuojančių dokumentų, nedarant neigiamos įtakos saugomiems kompleksams.

Visų rūšių miško kirtimais kasmet projektuojama iškirsti vidutiniškai po 111,7 tūkst. m³ likvidinės medienos. Pagrindiniais kirtimais projektuojama iškirsti apie 77 %, ugdomaisiais – per 16 %, sanitariniais – 7 % likvidinės medienos. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto projektuojama iškirsti 4,88 m³ stiebų (3,84 m³ likvidinės) medienos. Stiebų su žieve medienos tūrio priaugio naudojimas sudarys apie 67 %. Kasmet miško kirtimais bus apimama 3,6 % viso medynų ploto.

Vykmečiui projektuojama metinė kirtimų apimtis

Kirtimų rūšis	Metinė apimtis							
	Plotas, ha	tūris, tūkst. m ³		likvidinės medienos proc. nuo bendro tūrio	iškertama likvidinė mediena iš 1 ha, m ³	iškertama likvidinė mediena, tūkst. m ³ , pagal miškų grupes		
		stiebų	likvidinis			II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	299	102,4	85,4	83	286	0,3	13,3	71,8
Ugdomieji kirtimai, iš viso	743	28,9	18,0	62	24	2,5	3,1	12,4
- jaunuolynų ugdymas	330	7,2	0,8	11	2	0,1	0,1	0,6
- retinimai	201	8,1	5,8	72	29	0,7	1,0	4,1
- einamieji kirtimai	212	13,6	11,4	84	54	1,7	2,0	7,7
Sanitariniai kirtimai	x	9,8	7,8	80	x	0,8	1,1	5,9
Specialieji kirtimai	x	0,8	0,5	63	x	0,1	0,1	0,3
Iš viso	1042	141,9	111,7	79	x	3,7	17,6	90,4

Energetinėms reikmėms kasmet gali būti panaudota apie 32,4 tūkst. m³ medienos su žieve, iš jos per 31 %, – iškirstos miško ugdomaisiais ir apie 69 % – pagrindiniais kirtimais. Pagrindinę energetinės medienos biomasę sudarytų šakos (per 45 %) ir malkos (apie 24 %).

Projektuojama metinė miško želdinimo apimtis pirmajam penkmečiui sudarys 297,6 ha (67,3 %), želimo – 121,6 ha (27,5 %), mišraus atkūrimo – 23,2 ha (5,2 %). Antrajam vykmečio penkmečiui miško atkūrimo apimtis bus patikslinta suprojektavus biržes 2021–2025 metams. Mišrūs spygliuočių-lapuočių ir atvirkščiai lapuočių-spygliuočių želdiniai sudarys apie 34 %, iš jų ažuolų-eglių – apie 5 %.

Miško naudojimo rodikliai pagal miškų grupes

Rodikliai	Bendri	Miškų grupė		
		II	III	IV
1. Iškertama mediena iš 1 ha mišku apaugusio ploto, m ³ :				
- stiebų su žieve	4,88	0,85	5,05	6,35
- likvidinė	3,84	0,60	4,02	5,01
iš jos pagrindiniais kirtimais (stiebų su žieve mediena)	3,52	0,07	3,68	4,76
2. Tarpinio naudojimo proc. nuo iškertamos stiebų su žieve medienos	32,9	92,3	27,3	25,0
iš jo ugdomaisiais kirtimais	20,4	69,2	20,5	18,1
3. Einamojo prieaugio naudojimas	66,6	13,0	66,5	83,1
4. Miško naudojimo proc. nuo bendro medynų tūrio	2,0	0,3	2,1	2,7

Miškai pagal gamtinį degumą suskirstyti į 3 degumo klases: 1 (didelio) – 40 %, 2 (vidutinio) – 31 %, 3 (mažo) – 29 %. VĮ Šilutės miškų urėdijos tiesiogiai valdomi miškai pasižymi dideliu gamtiniu degumu, vidutinė degumo klasė – 1,9. Priešgaisrinių priemonių planas parengtas visiems VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijoje esantiems miškams.

Visa VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorija suskirstyta į medžioklės plotų vienetus. Medžioklės plotuose, vadovaujantis normatyvais, nustatyta leistina žvėrių gausa, suprojektuotos biotechninės priemonės. VĮ miškų urėdijos miškuose rekomenduojama laikyti 109 briedžius, 84 tauriuosius elnius, 1980 stirnų ir 621 šerną.

Parengtame VĮ Šilutės miškų urėdijos gamtosaugos priemonių plane yra apibūdintas ekologinis kraštovaizdžio potencialas, aprašytos saugomos teritorijos ir objektai, miškų urėdijos įsipareigojimu saugomi bei naujai inventorizuoti ekologiniu požiūriu vertingi miško plotai, pateiktos suprojektuotos gamtosaugos ūkinės priemonės miškuose, parodytos Gamtotvarkos planuose numatytos projektuojamos tvarkymo priemonės. Miškų urėdijai parengtas VĮ Šilutės miškų urėdijos gamtosauginių priemonių žemėlapis M 1: 50 000, girininkijoms – gamtosauginių priemonių planai M 1: 20 000.

VĮ Šilutės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų rekreacinio sutvarkymo projekte pateikta bendra teritorijos apžvalga (rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasas, svarbiausios lankytinos vietovės, teritorinių rekreacinių kompleksų charakteristika, kultūros ir gamtos vertybių apžvalga), esamo rekreacinio potencialo analizė ir projektuojama rekreacijos teritorinė sistema (projektuojami objektai, kraštovaizdžio tvarkymo darbai, rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas, kapitalinis remontas ir atnaujinimas). Parengta VĮ Šilutės miškų urėdijos rekreacinio planavimo schema M 1: 50 000.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės turėtų užtikrinti tausojantį, daugiatakslį miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtos ir kultūros vertybių bei biologinės įvairovės išsaugojimą ir ekonominę naudą.

Vidmantas Dičkalis, VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto vadovas